

Tomasz Maślanka, Rafał Wiśniewski

Wstęp redaktorów tomu

Uniwersyteckie Czasopismo Socjologiczne nr 9, 6

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

WSTĘP REDAKTORÓW TOMU

Ku komunikacji nie tylko międzykulturowej

Jak powszechnie wiadomo, procesy komunikacji międzykulturowej są przedmiotem interdyscyplinarnych badań i analiz wykorzystujących siatkę pojęciową z zakresu socjologii kultury, socjologii rozwoju, a także antropologii i psychologii kultury, ekonomii, nauk politycznych oraz dorobku interakcjonizmu symbolicznego. Ten totalny wymiar komunikacji, w tym komunikacji międzykulturowej, obejmuje cały obszar szeroko rozumianej antroposfery. Z jednej strony, sieć interakcyjna konstytuująca życie społeczne umożliwia transmisję różnorodnych wzorów, realizowanych we wszystkich dziedzinach kultury, restytuując i utrwalając trzon aksjologiczny, stanowiący o spójności ludzkich społeczności. Z drugiej strony jednak, nie powinniśmy ulegać złudzeniu o trwałości i stabilności systemów aksjonormatywnych. Analizując działania symboliczne, interakcje i praktyki kulturowe, należy pamiętać, że znaczenia, wartości czy emocje powiązane są z problematyką władzy oraz polityki symbolicznej. Dlatego poddając analizie trwanie i przemiany systemów kulturowych, w centrum zainteresowania proponujemy umieścić działania komunikacyjne, systemy symboliczne, użycie kodów kulturowych w działaniach jednostkowych i zbiorowych, interakcjach oraz różnego rodzaju relacjach interpersonalnych. Nie należy jednocześnie zapominać o rosnącej roli konfliktów symbolicznych i aksjologicznych, a także o kwestiach kreatywności i innowacji w działaniach społecznych.

Komunikacja międzykulturowa wydaje się stanowić jeden z zasadniczych problemów współczesnej socjologii czy szerzej – nauk społecznych. W aspekcie praktycznym zaś jawi się jako fundamentalna wiedza i umiejętność społeczna, co uzasadniałoby nawet konieczność utworzenia odrębnej naukowej ścieżki specjalizacyjnej. Ogólnie rzecz ujmując, tematem zebranych w niniejszym numerze tekstów są nowe wyzwania, pojawiające w dobie kontaktów międzykulturowych. Wiedza, umiejętności oraz kompetencje międzykulturowe potrzebne są bowiem zarówno w życiu codziennym, jak i w pracy zawodowej, a ich znaczenie rośnie w warunkach rosnącego pluralizmu kulturowego.

Pomysł zebrania artykułów w jednym tematycznym tomie zrodził się podczas obrad grupy tematycznej „Komunikacja międzykulturowa w perspektywie socjologicznej”, które odbyły się na XV Ogólnopolskim Zjeździe Polskiego Towarzystwa Socjologicznego pt. „Co po kryzysie?” w dniach 11–14 września 2013 r. w Szczecinie. W trakcie prac nad przedłożonymi artykułami pojawił się pomysł rozszerzenia pierwotnej idei, którą prezentujemy w bieżącym tomie „Uniwersyteckiego Czasopisma Socjologicznego”. Publikacja nie byłaby możliwa bez życzliwego wsparcia udzielonego przez Redakcję czasopisma, jak również przez wszystkich Autorów niniejszego tomu, za co redaktorzy serdecznie dziękują. Nie przedłużając, zachęcamy czytelników do zapoznania się z bieżącym numerem czasopisma.

Warszawa, listopad 2014 r.
Tomasz Maślanka, Rafał Wiśniewski